

Anna Falkenbergs tale ved Folketingets afslutningsdebat

Taler

Anna Falkenberg
Politiker, Sambandsflokkurin

Dato

21. maj 2025

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg

1 Tak for ordet, formand. Jeg vil gerne starte med at kvittere for statsministerens tale her tidligere i dag og særlig for budskabet om, at i Folketinget er der 179 pladser, hvor alle har deres demokratiske ret til at ytre deres mening om alle de sager, som bliver behandlet i dette høje ting.

5

Er man valgt til Folketinget, har man ret til at ytre sig. Der dannes alliancer på kryds og tværs, men stolen har man, og hvert folketingsmedlem har – selvfølgelig, fristes jeg næsten til at sige – ret til at stemme efter sin egen overbevisning. Det siger sig selv, at vi ikke alle sammen er enige, når vi skal
10 stemme. Det er lidt det, demokratiet går ud på. Men uenighederne kan nogle gange være så store, at skænderier mellem folketingsmedlemmer får en ægteskabelig tvist til at ligne en bagatel.

Jeg synes ikke, det er en god idé, at det, at vi ikke er enige om alting, skal betyde,
15 at vi bevæger os et sted hen, hvor vi skal have A- og B-medlemmer af Folketinget. Jeg har behov for at sige højt og klart, at i dette Folketing findes der ikke A- og B-medlemmer.

Men alligevel ser vi, at nogle af vores kolleger åbent eller indirekte giver udtryk
20 for, at færøske og grønlandske medlemmer ikke bør blande sig i såkaldte indenrigspolitiske sager. Efter min mening er det et opfundet fænomen, når man kalder disse sager for indenrigspolitiske, og at opdele Folketinget i A- og B-medlemmer er et angreb på det fundament, vi bygger vores fællesskab på, både som Folketing og som rigsfællesskab.

25

Da Folketinget behandlede sagen om mistillid til energiminister Lars Aagaard, lød det sådan her fra en af mine kollegaer, da det stod klart, at vi nordatlantiske folketingsmedlemmer ville deltage i afstemningen, og jeg citerer:

30

Vi håndterer det her med indenrigspolitiske og udenrigspolitiske flertal gennem en slags uskrevne regler, men det kan godt være, at vi bliver nødt til at tage en debat og se, om vi skal have skrevet det ned, for at være mere tydelige på det.

35 En anden kollega udtrykte sig således:

Jeg synes, også henset til den geopolitiske situation, at regeringen grundigt bør overveje, om man vil sætte både de nordatlantiske mandater og resten af Folketinget i den her situation.

40

Det er altså ikke bare et spørgsmål om etikette. Det handler om forfatningsret, om demokratisk lighed og om respekt for de selvstyrende dele af riget. Ligeledes er det Færøernes og Grønlands ret at bestemme sin egen fremtid, selv om det ikke er alle folketingsmedlemmer, som vil acceptere denne præmis.

45

Lad os begynde med det mest åbenlyse. Grundlovens § 28 taler sit tydelige sprog:

50

Folketinget består af højst 179 medlemmer, hvoraf to medlemmer vælges på Færøerne og to i Grønland.

55

Der står ikke noget om nogen forbehold for, hvilke sager de må udtale sig om. Ergo er der ingen begrænsninger for os, som er valgt i Færøerne eller i Grønland, set i forhold til de folketingsmedlemmer, som er valgt i Nordjylland eller på Bornholm. Når færøske og grønlandske medlemmer tager ordet i denne sal, gør vi det med præcis samme mandat som enhver anden valgt repræsentant. Vi repræsenterer borgere, der er danske statsborgere, og som er en del af vores fælles forfatningsmæssige konstruktion, om man så vil det eller ej.

60

Jeg ved godt, at det ofte har været fremført også af min forgænger, at færøske folketingsmedlemmer bør blande sig udenom i sager, der ikke vedrører Færøerne. Det er et synspunkt, jeg gerne vil udfordre. Det lader sig simpelt hen ikke gøre at blande sig uden om i nogle sager og ikke i andre. Indenrigspolitiske sager er altså et fænomen, der er opfundet til lejligheden, måske for at gøre tingene mere pædagogiske; det skal jeg ikke kunne sige.

65

Alene af den grund at en person opstiller og bliver valgt ind, gør, at

vedkommende har indflydelse på den politik, der bliver ført – punktum. Så
70 snart valgresultatet står klart på valgaftenen, bliver resultatet gjort op for at se,
hvordan man kan danne et flertal, og da jeg blev valgt i 2022, tog jeg en
beslutning om at støtte regeringen bestående af Socialdemokratiet, Venstre og
Moderaterne, og det indebærer selvfølgelig, at jeg støtter regeringen, og ikke
kun, når det passer mig. Jeg støtter regeringen i hele regeringsperioden, og
75 hvorfor gør jeg det?

Det gør jeg, fordi jeg kunne se, at i forhandlingerne om regeringen kunne jeg se,
at mit parti ville få noget ud af samarbejdet. Regeringen har ikke svigtet sine
løfter over for mig, og derfor svigter jeg heller ikke regeringen. Så let kan det
80 siges.

Men lad os da tale åbent om fællesskabet. Hvis der er usikkerhed om, hvordan vi
samarbejder i rigsfællesskabet, så lad os tage en åben og ordentlig debat om det.
Lad os gøre det med nysgerrighed og respekt, ikke med antydninger om en
85 særlig tavshedspligt for visse medlemmer. Vi bør være stolte af, at vores
Folketing rummer stemmer fra hele riget. Det gør os stærkere, og det giver os
perspektiv. Vi skal ikke afvikle fællesskabet, men udvikle det.

Vi kommer ikke uden om, at der skal laves ændringer af konstruktionen. Det
90 ved vi alle sammen. Færøerne vil agere mere selvstændigt på udenrigsområdet.
Ligeledes bliver Færøerne inddraget mere og mere i forsvars- og
sikkerhedspolitik, som ellers er et område, som ikke er hjemtaget ifølge
hjemmestyreløven.

95 Sambandsflokkurin, som er det parti, jeg nu er næstformand for, vil
rigsfællesskabet det bedste. Som eneste parti på Færøerne har vi offentliggjort et
politisk udspil, der peger konkret på, hvordan rigsfællesskabet bør moderniseres,
og med risiko for at gentage mig selv vil vi, at moderniseringen skal bygge på
stordriftsfordelene og retssikkerheden i et nyt fællesskab.

100

Vi mener, at nogle sagsområder stadig skal være fælles områder. Her taler vi om
grundloven, valutaen, kongehuset, retsvæsenet, politi, anklagemyndigheden og
kriminalforsorgen. Udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitikken skal delvis være
fælles områder. Den færøske del af udenrigspolitikken skal styres fra Færøerne,
105 og vi bør ligeledes have bestemmelsesret på forsvarsområdet, når det gælder
Færøerne.

Grundlaget skal findes i en ny selvstyrelov, som erstatter den gældende
110 hjemmestyrelov. De nye faste rammer for udenrigs-, sikkerheds- og
forsvarspolitikken skal selvfølgelig bekræftes i denne lov. Derfor skal
Folketingets repræsentation på Færøerne også opretholdes. Vi foreslår, at en del
af de her fællesområder stadig skal være tilbage som f.eks. politi og retsvæsen, og
derfor er det nødvendigt med to færøske stemmer i Folketinget.

115 Vi skriver i dag den 21. maj 2025, og folketingsvalget skal senest afholdes den
31. oktober 2026. Med kun halvandet år tilbage til seneste udløbsdato for denne
regeringsperiode kan man ikke tænde for et program i radioen eller på tv, som
beskæftiger sig med politiske gætterier, hvor der der bliver gisnet om, hvornår
120 statsministeren trykker på knappen.

Jeg vil hverken gætte eller spørge statsministeren om, hvornår valget kommer.
Ifølge nogle politiske spåmænd er det her den sidste afslutningsdebat i denne
regeringsperiode. Andre gætter, spår eller vurderer, at vi får en omgang mere.

125 For at være på den sikre side vil jeg gerne komme med en tak for samarbejdet og
en hilsen til hele regeringen og til alle Folketingets partier. Tak for det gode
samarbejde og den gode samarbejdsvilje, der er, særlig i de her tider, hvor
rigsfællesskabet er i en slags stormvejr. Det gælder over hele linjen. Det gælder
130 alle partier, alle ministre og alle folketingsmedlemmer. Jeg vil også sige en stor
tak til huset og sekretariatene i huset.

Viljen til at imødekomme ønsker fra Færøerne er stor. Det mærker vi for alvor,
og det gavner sammenholdet og sammenhængskraften i fællesskabet, at der er
135 velvilje fra alle sider. Så mit sidste budskab her i dag skal være, at lad os være
voksne nok til at undgå det her dagligdags fnidder mellem regering og
opposition, og lad os stå sammen som et kongerige ude i verden.

Tak for ordet.

140

Kilde

Manuskript taget fra ft.dk med tilladelse fra udgivelse.

Kildetype

Dokumentation på online medie

145

Tags

Debattale, Folketingstale, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anna-falkenbergs-tale-ved-folketingets-afslutningsdebat2025>

150

155

160

165

170

175

180